

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Kirjastojen yhteiset tilastot?

Yhteistilastopäivä

1.12.2010

Antti Seppänen

Kirjastosektorit ja niiden tilastointi

Tieteellisten kirjastojen tilastotietokanta (KITT)	Suomen yleisten kirjastojen tilastot (SYT)	Ei kummassakaan
Yliopistokirjastot AMK-kirjastot Osa erikoiskirjastoista	Kuntien ylläpitämät yleiset kirjastot	Suurin osa erikoiskirjastoista
Yht: 103	Yht: 326	Yht: ?
Omistaa ja hallinnoi ja kehittää Kansalliskirjasto	Omistaa OKM, hallinnoi ja kehittää ELY-keskus ja Keskuskirjasto	

Valtion hallinnon näkökulma

- Kirjastokentän ohjaus on jakaantunut kahtia opetus- ja kulttuuriministeriössä (OKM)
 - Koulutus- ja tiedepolitiikan osastoon kuuluu Kansalliskirjaston ohjaus sekä korkeakoulut kirjastoineen
 - Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osastoon ohjattaviksi kuuluvat kunnat yleisine kirjastoineen
 - Erikoiskirjastot ovat vielä omien hallinnonalojensa alaisuudessa
- => Koordinaatio yli kirjastosektorirajojen on vaikeaa

Valtion hallinnon näkökulma

- Yhteinen hanke esim. Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK). Tosin vain OKM:n alaisille kirjastoille (ja museoille sekä arkistoille)
- ELY-keskukset osana valtion aluehallintoa toimivat vain yleisten kirjastojen kanssa
- Olisi hyödyksi hahmottaa koko kirjastokenttää jollain tasolla

=> Tarve yhteisille tilastoille

Kirjaston näkökulma

- Yhteistyö yli sektorirajojen lisääntyy esim. Jyväskylä
- Mahdollisuudet vertailla toimintaa yli sektorirajojen mm. asiakaspalvelukyselyt, e-aineistojen käyttäjäkyselyt
- Kirjastopalveluiden kokonaisuuden vaikuttavuuden osoittaminen
- Asiakkaiden palvelu yli sektorirajojen

=> Tarve yhteisille tilastoille

Kansalaisen/asiakkaan sekä ylläpitäjien näkökulma

- Minkälaisia palveluita on tarjolla?
- Miten verovaroin kustannetut palvelut toimivat?
- Paljonko euroja kirjastopalveluiden tuottamiseen kuluu ja mitä niillä saadaan?
- Mitä vaikutusta kirjastopalveluilla on?

=> Tarve yhteisille tilastoille

Kirjastojen yhteiset tilastot?

Puolesta:

- Nykyinen duaalisysteemi on kallis
- Taustalla yhteinen ISO 2789 –standardi
- Ruotsin ja Norjan esimerkit rohkaisevat yhteisten tilastojen suuntaan

Kirjastojen yhteiset tilastot?

Vastataan:

- Omat tilastot mahdollistavat eri tyyppisille kirjastoille suuremman vapauden muokata tilastoistaan omien tarpeidensa mukaiset.
- Tietokannat ovat nyt hyvin erilaiset. Yhdistäminen olisi vaikeaa.

Ratkaisu: yhteinen vaikuttavuussivusto

- Tutkitaan molemmat tietokannat (SYT ja KITT) ja etsitään yhteismitalliset tiedot ja tunnusluvut
- Otetaan dataa yhteisistä asiakaspalvelukyselyistä
- Yhdistetään tieto yhteisellä sivustolla, joka suunnataan kansalaisille ja päätöksentekijöille
- Julkistetaan data molemmista tietokannoista avoimena datana, jolloin sitä voidaan yhdistellä muihin tietokantoihin tms.

Hyötyjä

- Ei tarvitse tehdä muutoksia nykyisiin tietokantoihin (...jos ei halua)
- Tieto on helposti löydettävissä yhdestä paikasta
- Synergia tilastojen kehittämisestä yhdessä
- Ei ole teknisesti vaikeaa ja on kohtuullisen halpaa

Mitä on tehty?

- Yhteistyö Uudenmaan ELYn ja Kansalliskirjaston kanssa alkanut
- Tietokannat on käyty lävitse ja yhtenäisesti kerätyt tiedot on koottu
- On tehty alustava suunnitelma sivuston rakenteesta ja sisällöstä
- On otettu huomioon OKM:n yleisille kirjastoille suunnatut laatusuosituksset ja Kansalliskirjaston isännöimän vaikuttavuustyöryhmän suositukset

Mitä vielä tehdään?

- Sivusto rakennetaan ensi vuonna
- Otetaan ISIL (International Standard Identifier for Libraries and Related Organizations) standardi käyttöön
- Yhdistetään tietoa tulevaan Kirjastot.fi ylläpitämään kirjastotietokantaan.(...ja muualle)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Kysyttävää?

Antti Seppänen

antti-pekka.seppanen@ely-keskus.fi

<http://tilastot.kirjastot.fi>

<https://yhteistilasto.lib.helsinki.fi/>